

gens, les horaires et aussi les lieux publics qui articulent ces villes où surgit ce genre de théâtre qui est — à proprement parler — une fleur de ballast, une mauve herbe..." (p. 9)

Dekmine maakt ons medeplichtig aan de speurtocht die hij ondernomen heeft om gedurende 20 jaar boeiende en vernieuwende producties naar Brussel te brengen: een reis rond de wereld, waarin echter (cfr. ook de foto op het kaft) het culturele potentieel én de nerveuze chaos van New York van doorslaggevend betekenis blijken te zijn. Het is een kleurrijk, gevoelig en goed geschreven verhaal over zijn ontmoetingen met kunstenaars, organisatoren en voorstellingen; maar wat telkens weer op de voorgrond treedt is de beschrijving van een stad, van vele steden, hun sfeer, hun eten en drinken, én hun spektakels, alles geografisch in kaart gebracht. Van schriftuur erg 'Frans' (méér adjectieven dan harde feiten) tekent het boek een interessant subjectief cultuurportret van deze tijd en geeft het een inzicht in de vaak 'instinctieve', maar daarom niet minder intelligente keuzen die een spektakelzoeker leiden. Dekmine zelf komt eruit naar voren als iemand die de kinderlijke verwondering-om-het-leven nooit losgelaten heeft; hij beschrijft de spektakelwereld als een wervelend en broeiend nest waarvan hij enkel de 'goede dingen' onthoudt. Een uitzondering hierop is de passage over de verschillende aanvallen van de censuur waaraan hij en zijn artiesten blootgesteld werden. De intimiteit en de bescheidenheid van het verslag verbergen / verzwijgen de moeilijkheden, tegenslagen, harde confrontaties waardoorheen zijn werk tot stand gekomen moet zijn. Toch voel je aan het einde zeer veel respect voor deze 20-jarige ontdekkingsreis tot voorbij de laatste muur van de wereld.

Door die bescheidenheid (iedereen vermelden = iedereen bedanken) en door de manier waarop hij het verhaal vertelt, wordt *Le Décalage horaire* vnl. een boek voor insiders; vele figuren worden zelfs alleen bij de voornaam genoemd. Voor de anderen blijft er het grote pakket prachtige illustraties en de alfabetische en chronologische lijsten, achteraan, van alle spektakels die ooit in Théâtre 140 getoond werden.

De culturele betekenis van het Théâtre 140 moet je er zelf uit distilleren en deze is niet gering: met vele groepen maakte België voor het eerst kennis dank zij het werk van Dekmine. Zoals b.v. het Living Theatre. "Le 140 doit au Living Theatre une partie de sa vie et il ne faut pas moraliser cette évidence, c'est ainsi" (p. 28); maar ook People Show, Bread and Puppet, Pip Simmons, Els Jorglars, Teatro Campesino, Tadeusz Kantor, Peter Brook enzovoorts. Onder de A vind je in de alfabetische lijst ook Ariadone, Arrabal, Brian Auger; onder de B naast Pina Bausch ook Guy Béart, Julos Beaucarne, Gildas

Bourdet, Angelo Branduardi, Willem Breuker; onder de C Camera Obscura, Philip Cathérine, Victoria Chaplin, Lucinda Childs, Farid Chopel, Cuarteto Cedron... en verder Raymond Devos, Leo Ferré, Gruppo Sportivo, Anna Prucnal, Winston Tong, Frank Zappa en nog zoveel anderen...

Wellicht is er naast dit rijkelijk geïllustreerd verjaardagsboek ruimte voor een goedkopere uitgave waarin Dekmines subjectief verslag aangevuld wordt met een informatieve tekst over de betekenis van Théâtre 140 of waarin de geciteerde namen en voornamen van uitgebreide voetnoten worden voorzien.

Maar tegelijkertijd is men ook blij dat dit feestboek zo'n ongewoon, niet alledaags en ook niet onmiddellijk nuttig karakter heeft. Ook hier kiest Dekmine eigenzinnig voor het niet-voor-de-hand-liggende. Het boek is het resultaat van diezelfde intuïtie die ook de keuze van zijn spektakels bepaalt. De eed die hij (toevallig op bladzijde 140) zwerft: "Le 140 ne sera jamais un petit musée de l'avant-garde. J'en fais le serment", wordt door dit boek des te geloofwaardiger.

Marianne Van Kerkhoven

*Le Décalage horaire*, Jo Dekmine, Atelier Vokaer, 1983, 890 fr.

## Etcetera ontving: Het Koninklijk Ballet van Vlaanderen

Rina Barbier

"Twaalf jaar Ballet van Vlaanderen, periode van ontelbare gebeurtenissen op balletgebied. We hebben getracht al deze feiten zo volledig mogelijk weer te geven. Met dit doel voor ogen leek ons een doorlopende tekst te lang en te verwarrend, en we hebben er dan ook de voorkeur aan gegeven het boek naar onderwerpen in te delen. Zo vindt men achtereenvolgens een beknopte geschiedenis van de balletkunst in Vlaanderen en een gedetailleerd overzicht van de seizoenen met opsommingen van de belangrijkste feiten. Deel II bestaat uit gegevens over de voornaamste producties. Deel III bestaat uit "wie is wie?" en "wie doet wat?", een reeks biografische gegevens en een tabel van het gezelschap in de verschillende seizoenen. Het boek besluit met een statistisch gedeelte, een korte bijdrage over de balletpedagogiek in ons land en een bibliografie.

In dit boek wordt de intense balletactiviteit van het Koninklijk Ballet van Vlaanderen in 12 jaar tijds beschreven." Standaard Uitgeverij, Antwerpen 1983, 303 p., 137 ill., 1295 fr.

## Vriendenboek Rik Jacobs

Getuigenissen/herinneringen/  
 documenten

"Het is de hoop van het *Huldecomité Rik Jacobs* dat dit boek, in alle bescheidenheid, een bijdrage weze tot de geschiedenis van het Vlaamse toneel en inzonderheid van het werk van een idealistisch Vlaams en christelijk geïnspireerd reizend gezelschap onder de leiding van theaterman Rik Jacobs." Lannoo, Tielt, 1982, 159 p., ill.

## Speloefeningen

Bart Dieho, Martin van Ginkel, Emile Schra

"Dit is de eerste verzameling van speloefeningen, die ons bekend zijn uit eigen ervaring of aan ons zijn door gespeeld. De verzameling is niet compleet. Wij beogen een elk-wat-wils documentatie te bieden die iedereen de gelegenheid geeft er vrijelijk uit te kiezen."

Speloefeningen bestaat uit twee delen: Lichaamstraining (Losmaken — Ontspannen/koncentratie — Stem — Beweging/gestiek/mimiek), Spel (elementair spel en rolspouw). International Theater Bookshop, Amsterdam 1983, 104 p., 170 fr.



### Erratum

In het artikel 'Het kleine circuit' (Etcetera 2) werd een fout adres opgegeven, waarvan hierna de verbetering: Brugs theaterhuis De Wandelinghe, Ste Katarinastraat 10, 8320 Brugge, tel. 050/35 84 37. De foto's bij hetzelfde artikel waren van Chris Kuypers.